

כל הזכויות שמורות

• שלושה צירים מסתמנים באופק לשיתוף פעולה בין מפא"י ואגפים רביזיוניסטיים. האפשרויות: ציר לכוך באדר. לבון מקוה להכנס את הרביזיוניסטים להסתדרות, בהנהגת ידו באדר, לחזק עליידי כך את עמדתו במפא"י.

ציר אלמוני שוסטק, בעל רקע דומה, אך בדרך של ותיקי האיגוד המקצועי.

ציר יריד ערי ז'בוטינסקי, שמטרתו ללכד את כל שונאי בגין במחנה הרביזיוניסטי סביב התיבה לשינוי שיטת הבחירות.

למרות זאת, אין סיכוי רב לפגש את תנועת החרות עצמה, מכיון שעסקני

התנועה זוכרים כי בעבר נכשלו כל ניסיונות הפילוג נגד המנהיג המוכר (פרישת גרוסמן וחבריו בי 1933, פרישת לובוצקי בי 1945, רשימה נפרדת לכנסת בי 1949), אין הם נוטים לפעול נגד בגין. לכן, אם רוצה ברגוריון בקולות של ח"כ חרות לשינוי שיטת הבחירות, יצטרך לבוא בדברים עם בגין עצמו. דבר זה אינו מן הנמנע לגמדי, מאחר שבגין גוריון אמר בשיחה פרטית כי "לחיינו שיטת הבחירות אלד גם עם השטן".

אולם בשלב הנוכחי יסתפק ברגוריון בכיורו בגין ובניטי רול תנועת החרות, עליידי עידוד גורמים רביזיוניסטיים הפועלים נגד חרות. מפ"ם ומפא"י יתחרו ביניהם לבין עצמן על משיכת אחי דות העבודה אליהן. הניסיון המפא"י יהיה מכוון לשכנע את אחותי העבודה להקים מוסדות תיאום ושיתוף פעולה, דרישה הזוכה לתמיכה בעיקר בשכבות הצעירות בשתי התנועות הקיבוציות. כנגד נטיה זו קיים איאמון הרדי בין צמרות שתי המפלגות. במקרה שיצליחו להתגבר על איאמון זה, לא מן

רת דוקרב ספרדי

הדת תפסה השבוע מקום מרכזי בחיי המדינה. לא בחייה הרוחניים, כי אם בחיי התככים המפלגתיים וההשמצות האישיות. במרכז הקלחת עמדה בעיית בחירתם של הרבנים הראשיים. התסבוכות נבעה מכמה גורמים:

- יודיד בן גוריון רצה במינויו של הרב הצבאי הראשי, אלוף-משנה שלמה גורן, כרב ראשי אשכנזי.
- מתנגדי ביגוי במפא"י התנגדו לכך, מתוך חשש שמינוי כזה יגביר את כוחות אנשי ביגוי בעמדות השלטון.
- המפלגה הדתית הלאומית התנגדה לבחירת גורן, בראותה בו קהילינג מפא"י, ניסתה למצוא מועמדים משלה.
- כדי להבטיח את בחירת גורן כרתה מפא"י ברית עם הרב הראשי הספרדי יצחק נסים. ההסכם: אנשי נסים יתמכו בגורן, תמורת הבטחת עורה מצד מפא"י לבחירתו מחדש של נסים.
- המפלגה הדתית הלאומית ראתה בכך כגיידה מצד נסים, נכנעה בלית ברירה, בהת

שרהדתות, כתימרון מפא"י נגד הדתיים הי לאומיים שלא היו בקואליציה, ולפני הפך להיות סגן המנהל הכללי של משרדו ויד ימינו של השר. כששני הספרדים הגדולים תופסים את שתי עמדות המפתח העיקריות בחיי הדת, יצאו לדוקרב.

נסים ונפלאות. לטולידאנו היתה מלאי נה קלה: במשך כחודש הצליח נסים — אוהב תככים מושבע — לקומם נגדו חוגים רחבים גם בתוך עדתו וגם בקרב אנשי הי דת. הוא נאלץ לערוך תימרונים נואשים כדי להבטיח לעצמו סיכויים טובים לבחירה מחדש.

טולידאנו חיסל במחיידי את הסיכוי הזה, כאשר הצליח להעביר לציורו את הרב עמרם אברוביץ, אחד מארבעת נציגיו של נסים בעודת הבחירות לרבנות הראשית. נסים החליט לפוצץ את הבחירות. הבטחתו של הרב יהודה לייב מיימון, כי יצביע עבורי (מה אתה פוחד? אברוביץ איתו — אני איתר!) לא שייכנעה אותו אף היא. לפתע ניתן לו, כאילו מן השמיים, נשק אדיר לדקירת יריבו. במסיבה בבית הנשיא, הציג הרב טולידאנו את אשתו הצעירה — כאשר איש לא ידע עדיין על נשואיו — בפני שופט בית המשפט העליון משה זילברג. השופט המופתע העביר את הידיעה לשר המשפטים פנחס רוזן, וכעבור יומיים, בסעודת ערבית בבית הרב נסים, שאל רוזן את מארחיו בתמימות: "מה אתם יודעים על אשתו הצעירה של הרב טולידאנו?"

בנו של הרב, ח"כ הצ"כ משה נסים, תפס מיד את האפשרויות הטמונות בגילוי סוד זה. הוא דאג אישית לכך שהידיעה תגיע לעיתונות. וכך, תוך 48 שעות, חדלו הכל לדבר על תפקידו של השר טולידאנו כלוחם בנסים, ודיברו עליו כעל איש הנפלאות, זקן קלדעת או גרוע מזה.

השר קיבל את הסערה בשתיקה מלאת תמהון, אך הדבר לא הרפה את ידו. עתה היתה הכרתו נחושה יותר: נסים הוא הי אויב, לא הרכלים. יש לרכז את כל הי מאמץ להורדתו.

גם כאשר שר הפנים, משה שפירא, חיפש מוצא של פשרה, הציג בממשלה לדחות את הבחירות לשנה אחת או להפריד בין בחירת הרב האשכנזי והרב הספרדי, השיב טולידאנו דאנו בלאו מוחלט: על הבחירות להיערך במועד שנקבע.

לציוו התייצב החוק, בדמותו של היועץ המשפטי גדעון האוזנר. נראה היה כי לרב נסים לא תהיה ברירה אלא להיכנע ולהשי לים עם עריכת הבחירות.

אך מוקדם עדיין נלנב באדאות. באמתחתו של נסים ישנם עדיין חיצים רבים, וגם טולידאנו לא נשאר ללא תחמושת.

חוק מקום לצמרת

הצעת החוק הזאת היא בלתי מוסרית מיסודה. היא בבחינת שעוררית ציבורית! צעק בכנסת בהתרגשות ח"כ חרות גרשון שופמן. "איננו חושב שזה כל כך בריא ללכת בדרך תחיקה זו!" טען בהתאפקות ח"כ אחדות העבודה, נחום גיר. "זהו צער מסוכן המערער את יסודות יציבות החוק, השלים אחריו ח"כ הצ"כ, צבי צימרמן. "לא אוכל לתת את ידי לחוק הזה!" הצי היר אפילו ח"כ מפא"י דוד ברייבנהאי.

הצעת החוק, שליכדה נגדה כמעט את רוב הכנסת בתחילת חודש זה, היתה שייכת דחקא לסוג אותם החוקים שאינם עשויים לערוך התרגשות בכנסת. בימים כתיקונם, ואשר עם תחילת הדיון בהם בורחים הח"כים אל המיזנון. תחת השם הצנוע חוק תיקון חוק הגנת הדייר, הגיש שר המשפטים פנחס רוזן הצעת תחיקה, שמאחוריה הסתתרה שעוררית ש היה בכוחה להפיל ממשלות — בכל מדינה דמוקרטית.

חוק ריטוראקטיבי. חוק הגנת הי דייר הקיים קובע כי שוכר בית עסק ש נפטר, רשאי להריש את בית העסק שלו לבן דווג, ילדיו, הוריו, או אחד מקרובי משפחתו. לפי הצעת התיקון, אותה רצה רוזן להכניס לחוק, יהיה בעל עסק שנפ (המשך בעמוד 14)

* וועדה זו המורכבת לפי חוק בריטי משנת 1920 מארבעת נציגי הרבנות וארבעה נציגים "חילוניים", נקראת בשם "ועדת הי מינויים", קובעת מי יהיו המועמדים למישרת הרב. מטריפים 28 נציגי הרשויות המקומיות. השבעים בוחרים את הרבנים הראשיים.

ז'בוטינסקי ראש מפא"י — חי, חי — כי כדאי!

הנמנע שתוצא הקמת מפלגה פדרטיבית, בה כל מפלגה תתקיים כסיעה אוטונומית.

• שר הדתות, יעקב משה טולידאנו, לא יתפטר בעתיד הקרוב מכהונתו כרב ראשי לתל אביב. התפטרות כשעה זו, וניהול מערכת בחירות לבחירת רב חדש, היו מסבכים עוד יותר את המערכה סביב בחירת רב ראשי. אולם אין זה מן הנמנע כי אחרי עריכת הבחירות לרב ראשי יתפטר טולידאנו ממשרתו התל אביבית.

• יתכן כי השנה ייבחר רק רב ראשי ספרדי. בשעה שהרב נסים החל שוב מתלבט אם כדאי להשמר ברית עם הרב גורן, העשוי להתבלט ברבנות הראשית כדמות עצמאית ולהפחית מהשיבות גורן נסים, החלה בחוגי הרב גורן להתגבש תוכנית נגדית. לפי תוכנית זו יסתלק גורן זמנית ממעמדו, ישאיר את הבחירה ללא מועמד אשכנזי בהנמקה שאינו רוצה להיבחר באוירה של ריב ומדון. במקרה זה תצטרך בחירת הרב האשכנזי להידחות, אולם יתקיימו בחירות הרב הספרדי, מתוך מגמה להפיל את נסים.

• צפה לסכסוך גלוי בין שירות התעסוקה הממלכתי לבין משרדיה התיווך למציאת עוזרות בית. שירות התעסוקה עומד להסדיר את בעית עוזרות הבית במיסגרת ממלכתית, לחסל כל יוזמה פרטית וישטח זה

• תשמע בקרוב על נסיונות שנעשו מצד ממשלת קובה לקשור קשרי מסחר עם ישראל באמצעות מוחרים פרטיים. קובה הציעה סוכר תמורת מכונות. העסקה לא תצא לפועל משום שישיראל קשורה בהסכם להספקת סוכר עם תורכיה. מצד שני לא תתגרה ישראל בהרם האמריקאי על קובה. עליידי הספקת מכונות אמריקאיות ארץ זו.

• פשיטה של אנשי משלחת הפעולות האמריקאיות ועוזי ריהם הישראלים צפויה בשבועות הקרובים על מוסדות תרבות, מחקר ומדע בישראל. הממשלה האמריקאית ביקשה רשות ממשלת ישראל לחקור את התועלת שהפיקו האזרחים הישראלים שהשתלמו בארצות הברית במיסגרת סעיף 4. משרד ראש הממשלה אף שלח מכתבי בקשה ל 600 ישראלים בהם נתבקשו המומחים לטייע בידי החוקרים, למסור להם כל אינפורמציה הדרושה להם. הדבר עשוי לעורר בחוגי השמאל את הטענה כי האמריקאים חודרים לסיודת המדינה.

נחמה שהעיסקה תבטיח לפחות את בחירת נסים, המשתף מדי פעם פעולה עמה. אחרי יתמרונים אינסופיים, נראה היה סוף סוף כי נמצא המוצא. אך החשבון נעשה ללא שר הדתות, יעקב משה טולידאנו. קול קורא לבחירות. כמעט מן היום בו נבחר נסים לכהונתו, לפני כחמש שנים, נלחם בו טולידאנו (ראה ראיון מיוחד). היתה אמנם תקופה בה שיתפו השניים פעולה: בי מערכת הבחירות לכנסת השנייה, כאשר הרי פיעה הרשימה ט"ח, אשר בראשה עמד הרב טולידאנו. במקום השלישי עמד נסים. נסים נמנע או למשרדו של הרב הראשי הספרדי הקודם, הרב בן ציון מאיר חי עזי זאל, שיכנעו לחתום על קול קורא למען רשימתו. רק בשל התערבותם העקשנית של אשת עוזיאל ומוכירה, הרב סעדיה לופה, נמלך הרב בדעתו. כאשר הופיע למחרת בבוקר נסים לקבל את הכרוז החתום, ציפתה לו אכזבה. הוא האשים את לופה בהכשלת מאמציו. מאז קיימת בין השניים איבה גלויה.

במערכת לבחירת הרב הראשי, מיהר לופה — איש סודו ונאמנו בתו של הרב עוזיאל המנוח — להתייצב לצד טולידאנו, אף כי לא הכירו אישית. רק הודות לקולות הנציגים האשכנזיים של הפועל המזרחי, ניצח נסים. בנקמנות עיקשת, סילק נסים את לופה ממזכירות הרבנות הראשית. העסיקו בהעי חקת רישומי הנשואין בפנקסי הרבנות. כאשר נשא לופה אשה, מונה כמפקח על הכשרות, שתפקידו לנסוע ממקום למקום. לשוא התחנן הצעיר (כיום 35), יליד ריו דהזנירו, כי יתנו לו לחיות בשלחה עם אשתו; הוא נאלץ לאכול את הפרי המר של המוצת.

אך שוב התהפך הגלגל. טולידאנו התמנה